

Raportointi arviointikertomuksen 2020 havaintojen pohjalta tehdyistä toimista

Tarkastuslautakunta 27.10.2021 § 71

551/02.06.01/2021

KAUPHALL 21.06.2021 § 220

Tarkastuslautakunta esitti arviointikertomuksessa 2020 kaupunginvaltuuston päätettäväksi, että kaupunginhallitus ottaa huomioon arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja esittää syyskuun 2021 loppuun mennessä valtuustolle, mihin toimiin niiden johdosta on ryhdytty.

Tarkastuslautakunnan huomiot, joiden on tulkittu kaipaavan kommentointia, on esitetty lainausmerkeissä ja sen jälkeen tummennetulla niihin liittyvä raportointi.

Kaupunginhallitus

"Kaupunki- ja asukasmarkkinoinnin monivuotisen ohjelman laatiminen ja sen mukaisten toimenpiteiden käynnistäminen poikkitoimialallisesti. (läpileikkaavasti koko strategia)"

"Tilinpäätösraportointi: Tilinpäätöksestä ei ilmene, onko monivuotinen ohjelma laadittu, joten sen mukaisten toimenpiteiden toteumaakaan ei voida arvioida."

Kaupunki- ja asukasmarkkinointia kehitetään systemaattisesti ja pitkäjänteisesti. Markkinointia toteutetaan vuosisuunnittelun pohjalta osana kaupungin vuosittaista viestintäsuunnitelmaa.

"Lainojen sekä vuokra- ja leasingvastuiden painopiste siirtyy konsernin puolelle. Tätä kokonaisuutta on tarkasteltava yhtäaikaisesti, jotta voidaan nähdä, kuinka paljon yksittäisellä ylöjärveläisellä on "velkaa"."

"Tavoite: Kaupunki- ja asukasmarkkinoinnin monivuotisen ohjelman laatiminen ja sen mukaisten toimenpiteiden käynnistäminen poikkitoimialallisesti. (läpileikkaavasti koko strategia)."

"Tilinpäätösraportointi: Tavoite toteutui kaupungin osalta. Tilinpäätöksessä ei tarkastella kuitenkaan konsernia, jossa lainat ja vuokravastuut kasvoivat per asukas."

Kaupungin talousarviossa esitetty tavoite, että asukaskohtainen velkamäärä ei kasva, on asetettu emäkaupungin näkökulmasta. Konsernivelan kasvun hallinnan asettaminen tavoitteeksi olisi ongelmallista, koska esimerkiksi konsernin lukuihin oleellisesti vaikuttavan Pirkanmaan sairaanhoitopiirin velkaantuminen ei ole yksin Ylöjärven kaupungin ohjauksella. Konsernin velkaantuminen ja sen raportointi pyritään huomioimaan tulevassa talousarviossa ja tilinpäätöksessä aiempaa näkyvämmän.

"Suurin osa valtuuston asettamista strategian toteutumista tukevista vuositavoitteista arvioidaan toteutuneeksi tai osittain toteutuneeksi tilikaudella 2020. Tarkastuslautakunnan suorittama arviointi vaikeuttaa kuitenkin edelleen se, että toimialat eivät raportoinnissaan pääsääntöisesti ota itse kantaa siihen, toteutuiko yksittäinen tavoite vai ei. Lisäksi tilinpäätösraportointi

tavoitteiden toteutumien kohdalla sisältää paikoin asioita, joiden yhteyttä alkuperäiseen tavoitteeseen ei pysty tunnistamaan."

Talousarvion sisältämää tavoiteasetantaa on kehitetty vuoden 2021 talousarvioon. Tavoitteena on ollut asettaa tavoitteet aiempaa konkreettisemmaksi siten, että niiden toteutuminen on selkeämmin arvioitavissa.

Vapaa-aikalautakunta

"Kulttuuriparlamentti perustettiin tilikaudella. Opistojen edustajat kutsutaan kokouksiin tarvittaessa. Tilinpäätöksestä ei kuitenkaan ilmene, onko näitä tahoja ollut tarvetta kutsua."

Kulttuuriparlamentti perustettiin loppuvuonna 2020. Perustaminen viivästyi koronatilanteesta johtuen. Kulttuuriparlamentin ensimmäinen kokous pidettiin 11.3.2021. Kulttuuriparlamentti on päättänyt, että opistoja kutsutaan parlamentin kokouksiin syksyn 2021 aikana ja tarve yhteistyölle on merkittävä.

Perusturvalauta

"Tavoite: Sosiaalityön palvelut: Lasten ja perheiden sosiaalityön ja perhetyön yhdistämisen avulla kehitetään palvelutarpeen arviointiprosessia ja vaikuttavuutta sekä lisätään ostopalvelujen kustannusten hallintaa. (sivistys- ja hyvinvointi-rooli strategiakärki 1)"

"Tilinpäätösraportointi: Sosiaalityössä on toteutettu toimenpiteitä ostopalvelujen kustannusten hallitsemiseksi, mutta tilinpäätöksestä ei ilmene mihin suuntaan kustannustaso on kehittynyt."

Ostopalvelujen tarve lisääntyi koronasta johtuen, joten tehtyjen toimenpiteiden vertailu on vaikeampaa. Avopalveluissa saatiin ostopalvelukustannuksia jonkin verran laskemaan, mutta raskaammassa laitospalvelussa toimijoiden vuorokausihintojen korotukset yksittäisissä laitoksissa eliminoi edellä mainitun saavutetun hyödyn.

"Tavoite: Terveyskeskuspalvelut: Käytetään uusia asiakaslähtöisiä toimintamalleja kuntalaisten terveyskeskusasioinnin helpottamiseksi, hyödynnetään yhteydensaannissa teknisiä ratkaisuja. Hoidon tarpeen arvioinnissa ja asiointissa on käytössä Klinik pro -järjestelmä, tavoitellaan käytön lisäämistä kuntalaisten yhteydenotoissa. (sivistys- ja hyvinvointirooli strategia-kärki 2, yhteisö- ja demokratiarooli strategia- kärki 2)"

"Tilinpäätösraportointi: Uusi asiakaslähtöinen toimintamalli on tilinpäätöksen mukaan koronaoirearvio, joka otettiin käyttöön tilikaudella. Klinikin kautta tehdyt yhteydenotot lisääntyivät tilikaudella. Tilinpäätöksestä ei ilmene, onko muita asiakaslähtöisiä toimintamalleja kehitetty."

Varsinainen tavoite eli Klinik pro- järjestelmän käyttöönotto toteutui. Reaaliaikainen etäasiointi lisääntyi eli puhelinpalvelun kautta hoidettiin asioita, jotka eivät vaatineet vastaanottokäyntiä lääkärin tai asiantuntijahoitajan luona. Takaisinsoittopalvelu aloitettiin TeleQ:n avulla myös koronapuhelimeen.

"Tavoite: Ehkäisevät ja korjaavat hyvinvointipalvelut:

Uusien toimintamallien rohkea käyttöönotto nuorten ja heidän perheidensä palveluverkon vahvistamiseksi. (sivistys- ja hyvinvointirooli strategiakärki 1)"

"Tilinpäätösraportointi: Nuorten avohoidon intensiiviyksikkö Navin perustaminen on toteutettu ja henkilöstö sitä varten on rekrytoitu. Tilinpäätöksestä ei ilmene, mitä muita rohkeita toimintamalleja on mahdollisesti kehitetty."

Käyttöön otettiin perheterapeuttinen tuki-malli; toimiva lapsi&perhemalli sekä lapset puheeksi- malli. Lisättiin monialaista yhteistyötä erityisesti koulun kanssa ja luotiin toimintamalli koulun Helppi-luokan ja Navin välille.

Ympäristölautakunta

"Tarkastuslautakunta arvioi, että ympäristösuojelun tehtävien tuloksellinen hoito vaarantui vuonna 2020 koko henkilöstön vaihtumisen vuoksi."

Kaupunginhallituksessa käsittelyssä ollut tilinpäätös sisälsi virheen lupa- ja valvontapalveluiden toiminnan tunnusluvut-talukon osalta. Tehtyjen ympäristötarkastusten määräksi vuonna 2020 ilmoitettiin neljä kun oikea lopulliseen tilinpäätöskirjaan korjattu määrä oli 65 kappaletta.

Koronatilanne vaikutti ympäristötarkastusten tekoon, siten, että painopistettä siirrettiin sisällä tehtävistä ns. paperitarkastuksista ulkona tehtäviin ympäristötarkastuksiin.

Varsinaisten ympäristötarkastusten lisäksi yksikössä suoritettiin huomattava määrä muita toimenpiteitä, esimerkiksi lupakäsittelyjä, jätevesilausuntoja ja lausuntoja liittyen rakennusten purkamiseen, kaavoitukseen sekä muiden viranomaisten lupakäsittelyihin.

Ympäristötoimeen tullaan valmistelemaan eritellymmät ja paremmin toiminnasta kertovat tunnusluvut talousarvion 2022 laadinnan yhteydessä.

Tytäryhtiöt

Ylöjärven Yrityspalvelut

"Tavoite: Tilikauden tulos on positiivinen"

"Toteutuminen: Yrityspalvelun tulos -9 515,46 euroa. Yrityspalvelu jätti kuitenkin palvelumaksut laskuttamatta Ylöjärven kaupungilta kaupungin pyynnöstä marras- ja joulukuulta 2020. Jos normaali laskutus olisi tehty tilikauden 2020 tulos olisi ollut vahvasti positiivinen."

"Tilinpäätöksestä ei ilmene, miksi kaupunki pyysi, että marras- ja joulukuun palvelulaskutusta ei haluttu toteutettavan."

Yhtiön taseeseen on kertynyt reilusti edellisten tilikausien voittoja. Yhtiö ei yhtiöjärjestyksen mukaan jaa osinkoa osakkaille. Yhtiölle tuli vuonna 2020 säästöjä henkilöstökuluihin vanhempainvapaiden johdosta. Vuoden 2020 taloustilanne näytti koronan takia haasteelliselta ennen kuin oli tietoa valtion koronatukilinjauksista. Näin ollen kaupunki pyysi yhtiön hallitukselta, että se käsittelisi mahdollisuutta jättää laskuttamatta kahden kuukauden palvelumaksut. Järjestely oli kertaluonteinen eikä sillä vaarannettu yhtiön vakavaraisuutta eikä maksuvalmiutta.

"Kaikkia konserniyhteisöjä koski sama tavoite, positiivinen tilikauden tulos. Tarkastuslautakunta kysyi edellisessä arviointikertomuksessa, olisiko yhteisöille mielekkäämpää asettaa euromääräinen tulostavoite, kullekin harkitusti erikseen ja palvelutoiminnan sisältö huomioiden. Tämä saattaisi kannustaa yhteisöjä parempiin tuloksiin. Lisäksi lähtökohta on, että yhtiöt tekevät voitollista tulosta ilman, että se asetetaan vuositavoitteeksi."

Konserniyhtiöiden toiminta on luonteeltaan sellaista, että yhtiöiden tavoitteena ei ole maksimoida tulosta eikä yhtiöiden tavoitteena ole osingon maksu kaupungille. Tietyissä tilanteissa voisi olla perusteltua asettaa yksilöity euromääräinen tulostavoite. Esimerkiksi tilanteissa, jossa yhtiön tulisi varautua rahoittamaan investointejaan tulo-rahoituksella, voisi olla perusteita euromääräiselle tavoiteasetannalle.

Vt. kaupunginjohtaja ehdottaa

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee tiedokseen kaupunginhallituksen arviointikertomuksen havaintoja koskevan toimenpideraportoinnin.

Päätös

Hyväksyttiin.

KAUPVALT 09.08.2021 § 96

Kaupunginhallitus ehdottaa

Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedokseen kaupunginhallituksen arviointikertomuksen havaintoja koskevan toimenpideraportoinnin.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tarkastuslautakunta 27.10.2021

Esittelijä

Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedokseen kaupunginhallituksen arviointikertomuksen havaintoja koskevan toimenpideraportoinnin.

Päätös

Hyväksyttiin.